

Voorwaarden tussen de drie leden van de Sociëteit van Suriname

Gesloten te Amsterdam op 21 mei 1683

Artikel 1

De stad Amsterdam, de West-Indische Compagnie en de heer van Sommelsdijck zullen elk voor één derde deel eigenaar zijn van de kolonie Suriname.

Artikel 2

De stad Amsterdam en de heer van Sommelsdijck zullen, ieder voor hun derde deel, de Compagnie ontslaan van de reeds betaalde koopprijs van 260.000 gulden, gerekend vanaf het moment dat deze aan de provincie Zeeland is voldaan.

Artikel 3

Geen van de drie partijen mag iemand anders toelaten tot een deel van de kolonie, noch hun aandeel geheel of gedeeltelijk overdragen.

Als één van de leden niet langer in de Sociëteit wil blijven, moet hij dit bespreken met de twee anderen. Indien ze er samen niet uitkomen, zal de kwestie worden beslist door de **Staten-Generaal**.

Artikel 4

Alle drie partijen zullen naar rato van hun derde deel bijdragen aan alle kosten en lasten van de Sociëteit, evenals delen in de winst zoals bepaald in het octrooi.

Artikel 5

De heer van Sommelsdijck zal na ondertekening van dit contract een borgstelling afgeven aan de stad Amsterdam en de Compagnie, als garantie dat hij zijn deel van de kosten zal betalen en de administratie trouw zal uitvoeren.

Artikel 6

De heer van Sommelsdijck zal persoonlijk als gouverneur naar Suriname gaan, zonder enige vergoeding of bezoldiging, uit liefde voor de zaak.

De Sociëteit zal hem jaarlijks echter een bescheiden hoeveelheid Rijn- en Franse wijn en specerijen toezenden.

Indien hij tijdens zijn bestuur reden tot ongenoegen geeft, kan hij herroepen worden.

Bij goed bestuur zal de Sociëteit bij zijn overlijden gunstig overwegen om één van zijn geschikte nakomelingen als opvolger te benoemen, met voorkeur voor degene die hij zelf bij leven aanwijst of bij testament benoemt.

Artikel 7

De Sociëteit mag geen schepen buiten de West-Indische Compagnie om slaven invoeren of laten invoeren, noch toestaan dat anderen dit doen.

Iedere overtreding leidt tot verbeurdverklaring van de slaven ten gunste van de Compagnie, en een boete van 50 stukken van achten per slaaf voor de gouverneur als hij hiervan kennis had.

Kolonisten mogen ook geen slaven kopen die niet door de Compagnie zijn aangevoerd.

Uitzondering: slaven die vóór de komst van de heer van Sommelsdijck al buiten de Compagnie waren ingevoerd, vallen hier niet onder.

Nieuwe kolonisten die zich vestigen met eigen slaven moeten beloven dat zij binnen een jaar geen van deze slaven verkopen.

Artikel 8

Om naleving van dit verbod te waarborgen, zal de fiskaal van de Compagnie toezicht houden en klachten behandelen. De gouverneur en de Raad van Politie moeten hem hierin bijstaan.

Bij geschillen kan beroep worden ingesteld bij de Hoge Raad in Holland.

Wie overtredingen meldt, ontvangt een premie van 15 stukken van achten per verbeurde slaaf.

Artikel 9

Omdat de Compagnie verplicht is jaarlijks voldoende slaven te leveren aan Suriname, zal deze taak voortaan door de nieuwe Sociëteit worden uitgevoerd.

Voor de eerste drie jaar zal een gezamenlijke kas worden gevormd, waarin elk lid een derde deel inlegt.

Uit deze kas worden de schepen, voorraden en bemanning bekostigd voor de slavenhandel. De West-Indische Compagnie zal de uitvoer en boekhouding beheren, terwijl de Sociëteit toezicht houdt en rekenschap ontvangt.

De Compagnie ontvangt 15 gulden per geleverde slaaf als vergoeding.

De opbrengsten uit verkoop en belastingen op Suriname zullen met de schepen worden teruggezonden naar Nederland en daar worden verkocht ten bate van de Sociëteit.

Artikel 10

Schepen die van en naar Suriname varen, moeten hun laadgelden betalen in de haven van vertrek of aankomst, behalve de schepen van de Compagnie die slaven brengen—deze zijn vrijgesteld.

Artikel 11

De directie over de kolonie in Nederland zal worden gevoerd door commissarissen van elk van de drie leden (Amsterdam, de Compagnie en de heer van Sommelsdijck). Zij brengen gezamenlijk drie stemmen uit (één per lid) en vergaderen te Amsterdam.

Artikel 12

De commissarissen mogen geen vergoeding of declaratie op kosten van de Sociëteit opnemen. Elk lid mag zelf bepalen of en wat het zijn eigen vertegenwoordigers betaalt.

Artikel 13

De gouverneur of zijn ambtenaren mogen de inwoners van Zeeland niet zwaarder belasten of beperken dan die van Holland, conform artikel 11 van het octrooi.

Artikel 14

De boeken van de Sociëteit zullen jaarlijks worden afgesloten en uiterlijk binnen zes maanden daarna worden gecontroleerd.

Ondertekening (21 mei 1683, Amsterdam):

Namens de stad Amsterdam: Jacob Boreel, François de Vicq, Isaack van Heuvel, Gilles Sautyn

Namens de West-Indische Compagnie: Paulus Godin, Isaack Jan Nys, Cornelis van der Merckt, Joan de Mey, Cornelis Keyser

Namens de heer van Sommelsdijck: Cornelis van Aerssen, heer van Sommelsdijck